

Voorstel aan het dagelijks bestuur

datum DB	4 februari 2025
agendapunt	3.9
openbaar	Ja
openbaar vanaf	4 februari 2025
steller/cluster	Natasja Fraters / Waterbeleid, Philip Daelmans / Advies en Control
datum DT	27 januari 2025
datum PHO	28 januari 2025
portefeuille(s)	Arnold Jansen
bijlage(n)	1. Najaarsrapportage 2024 WBL; WLDOC-2066690340-61355 2. Conceptvoorstel commissie WZW Najaarsrapportage 2024 WBL; WLDOC-2066690340-61356
zaaknr.	2024-Z7105
documentnr.	WLDOC-2066690340-61357

Onderwerp

Najaarsrapportage 2024 WBL

Voorstel

1. de Najaarsrapportage 2024 Waterschapsbedrijf Limburg voor kennisgeving aannemen;
2. de Najaarsrapportage 2024 Waterschapsbedrijf Limburg ter kennisneming agenderen voor de commissie WZW (19/02);
3. de Najaarsrapportage 2024 Waterschapsbedrijf Limburg vervolgens ter kennisneming opnemen op de lijst van ingekomen stukken voor het algemeen bestuur (19/03).

Relatie met Bestuursprogramma 2023-2027

Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) werkt aan de kernopgave Zuiveren en Waterketen conform de totaalopdracht die het waterschap in 2018 heeft gegeven. Deze opdracht omvat het voldoen aan de KRW-opgave, het verwijderen van medicijnresten, duurzaamheid, energie neutraliteit en het terugwinnen van grondstoffen. De voorliggende rapportage geeft het bestuur inzicht in de voortgang van de realisatie van deze opdracht. Doelstelling is dat de rioolwaterzuiveringsinstallaties tijdig voldoet aan het huidige Limburgs Effluent Beleid (LEB), waarbij effectgericht denken uitgangspunt is. We blijven inzetten op energieneutraliteit, minder energieverbruik, het zelf opwekken van duurzame energie en het gebruik van restwarmte.

Terwijl er aan de realisatie van de huidige opdracht wordt gewerkt, wordt tevens het huidige Limburgs Effluent Beleid geëvalueerd. Hierover wordt het bestuur apart geïnformeerd.

Bestuurlijke samenvatting

Voor u ligt de najaarsrapportage 2024 waarin de stand van zaken is meegenomen tot en met augustus 2024 van WBL. Deze is op 18 december 2024 vastgesteld door het dagelijks bestuur van WBL en al eerder met u gedeeld. De rapportage geeft inzicht in de voortgang en de wijze waarop WBL invulling geeft aan de totaalopdracht van WL aan WBL.

In deze rapportage wordt het bestuur meegenomen in de stand van zaken t/m augustus 2024, zowel qua strategische thema's, prestaties, financiën, risico's en overige ontwikkelingen.

Samengevat

Samengevat voldoen 14 van de 17 zuiveringsinstallaties (RWZI's) aan de vergunde lozingsnormen (jaargemiddelden). In vergelijking met de voorjaarsrapportage betekent dit een toename van één.

De zuiveringsresultaten tot en met augustus 2024 zijn vergelijkbaar met de vorige kwartalen. De jaargemiddelde stikstofnormen worden, om bekende redenen, door RWZI Gennep en Weert overschreden. In vergelijking met de rapportage tot en met maart overschrijdt RWZI Meijel nu ook de jaargemiddelde voor stikstof. De RWZI's Wijlre en Roermond overschrijden deze norm niet. De RWZI Gennep overschrijdt eind augustus ook de normwaarden voor Onopgeloste Bestanddelen (OB). Het OB-gehalte is t/m augustus 2024 in totaal 11 x tussen de 30 en 75 mg/l geweest. Volgens de norm mag dit zich maximaal 5x per kalenderjaar voordoen. Zodoende is voor deze OB-norm sprake van een overschrijding. De oorzaak is de terugkerende en verstorende lozing, die niet alleen van invloed is op de biologische activiteit, maar ook op de bezinking van het slib. Kortom, zonder de verstorende lozing zou voldaan zijn aan de OB-norm.

De RWZI Gennep en het gemeentelijk transportstelsel zijn in 2023 aanvullend bemonsterd door WBL. Op basis daarvan zijn door WBL enkele mogelijke lozingsbronnen vastgesteld, met een focus op de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente heeft tijdens een lozing onderzoek uitgevoerd, waarbij het echter niet gelukt is de lozer te traceren.

Op basis van de verkregen informatie wordt in samenwerking met de Gemeente Mook en Middelaar, WL en WBL intensiever onderzoek verricht vanaf oktober 2023. Hierbij zijn afspraken gemaakt over verdere informatiedeling en het uitvoeren van (basis)metingen door WBL en de Gemeente om zo de lozingsbron te kunnen opsporen. Recentelijk zijn weer procesverstoringen geconstateerd als gevolg van lozingen. Op basis hiervan is aanvullende bemonstering van de RWZI weer gestart.

Bij RWZI Roermond wordt voor stikstof tussentijds niet voldaan aan de zomernorm. Wel wordt vanaf mei 2024 net voldaan aan de N norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Dat is voor het eerst sinds juli 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door verdunning vanwege de vele regen sinds najaar 2023. De kans is reëel dat deze norm op termijn weer wordt overschreden als gevolg van de relatief hoge vracht zeer moeilijk verwijderbare stikstof in het influent. Verder is bij de RWZI Roermond vastgesteld wie de lozende partij is. Momenteel loopt een onderzoek met als doel het reduceren van de hoeveelheid geloosde stikstof en dus een verlaging van de stikstofvracht in het influent van de RWZI.

Met betrekking tot de RWZI Weert heeft door RHDHV een uitgebreid onderzoek plaatsgevonden om te achterhalen wat de mogelijkheden zijn indien aanpassingen moeten plaatsvinden aan de installaties van de zuivering in Weert. Op korte termijn wordt hiervoor een projectvoorstel ingediend. Verder is het onderzoek naar de lozingen in april 2024 afgerond. Dit heeft helaas geen nieuwe informatie opgeleverd. De structurele problematiek van lozingen blijft en daardoor haalt de RWZI al geruime tijd de jaargemiddelde norm voor stikstof niet. Alleen op langere termijn zal een oplossing mogelijk zijn voor dit probleem door het uitbreiden van de zuiveringscapaciteit op deze RWZI.

RWZI Meijel voldoet ultimo augustus '24 niet aan de normen. Echter, de RWZI ondervond sinds medio februari regelmatig hinder van een afwijkend (wittig) influent. Deze afwijking heeft een negatief effect op de stikstofverwijdering. Een onderzoek, in samenwerking met WL en de gemeente

Peel en Maas, heeft geleid tot opsporing van een lozer. De lozer is door het bevoegd gezag aangesproken. Hierna zijn de lozingen gestopt en heeft het zuiveringsproces zich geleidelijk hersteld.

In de uitgebreide toelichting en bijlagen worden de zuiveringsresultaten en de status van de KRW-maatregelen meer in detail beschreven.

Beoogd effect

Het bestuur informeren.

Duurzaamheid

Onderdeel van de opdracht van het waterschap aan het waterschapsbedrijf is het werken aan een van de bouwstenen van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties: Verzekeren van toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen.

Argumenten

Deze rapportage beschrijft de uitwerking van de opdracht aan WBL zoals deze door het bestuur van het waterschap in 2018 is opgesteld.

Integriteitsaspecten

Niet van toepassing.

Risico's

De voorliggende rapportage van WBL is op 18 december 2024 vastgesteld door het AB van Waterschapsbedrijf Limburg. De rapportage heeft daarom een informatief karakter en wordt ter kennisneming aangeboden aan het AB van Waterschap Limburg. In deze rapportage worden de risico's benoemd die onderdeel vormen van de WBL risicomatrix.

Consequenties Informatievoorziening

Alle correspondentie, documenten en publicaties worden in het zaakstelsel opgeslagen zodat wordt voldaan aan de bewaar- en vernietigingstermijnen.

Financiële consequenties

Exploitatie

De exploitatie 2024 in de najaarsrapportage (ultimo augustus) sluit met een positief resultaat van afgerond € 530.000. Dit wordt veroorzaakt door een overschrijding van € 270.000 op de lasten en een overschrijding van € 800.000 op de baten.

De overschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door hogere kosten onderhoud door derden (€ 4.300.000) als gevolg van de leidingbreuk in Schinnen, en belastingen (€ 400.000) door een naheffing 2023 en hogere volumes RWA (extreme regenval) in 2024 .

Deze overschrijdingen worden voor een groot deel gecompenseerd door onderschrijdingen op energie (€ 1.300.000), overige diensten door derden (€ 1.200.000) o.a. in verband met lagere kosten extern advies en onderzoek, en personeelslasten (€ 2.000.000) door niet ingevulde vacatures en de beperkte benutting van een aantal stelposten zoals WW-kosten en RVU.

De toename van de baten is een gevolg van de toename van de diensten voor derden (o.a. onderhoud IBA's) en een hogere SDE subsidie.

Prognose 2024

Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat het geprognosticeerde resultaat 2024 € 2.000.000 positief is. De overschrijdingen op de onderhoudskosten en belastingen worden gecompenseerd door onderschrijdingen op de personeels- en energiekosten, overige diensten door derden en kapitaallasten. Tevens zal de vrijval van de verlofvoorziening ook leiden tot een meevaller van afgerond € 700.000. Het spreekt voor zich dat het werkelijk resultaat 2024 pas duidelijk wordt bij de totstandkoming van de jaarrekening 2024 van WBL.

Voor een uitgebreidere toelichting op het resultaat en de winstwaarschuwing wordt verwezen naar de paragraaf '2. financieel, onderdeel 2.1 exploitatiekosten 2024' in de voorliggende rapportage.

Investeringsen

Het gerealiseerde investeringsniveau in 2024 tot en met augustus bedraagt € 24.500.000 en is daarmee € 600.000 lager dan geraamd. De lagere realisatie bij de bestuursrelevante projecten wordt veroorzaakt door het project renovatie Rimburch. In afwachting van een bankgarantie ligt de facturatie stil. De verwachting is dat dit op korte termijn wordt opgelost en het project conform planning zal worden gerealiseerd. Verder is het de verwachting dat in de rest van 2024 een inhaalslag zal plaatsvinden waardoor het uiteindelijke investeringsniveau 2024 minimaal in de lijn zal zijn met de begroting van € 43.100.000.

Voor een nadere toelichting op de projecten wordt verwezen naar de paragraaf '3. Investeringsen' in de voorliggende rapportage.

Vervolg

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlage

1. Najaarsrapportage 2024 WBL; WLD0C-2066690340-61355
2. Conceptvoorstel commissie WZW Voorjaarsrapportage 2024 WBL; WLD0C-2066690340-61356

De secretaris-directeur,

ir. E.J.M. Keulers MMO